

"Az ifjúság ügye ~ az egész nép ügye"

Szenvedélyes hang, baráti tanácsadás

A KISZ-munkáról tárgyalt a Várpalotai Városi Párt-Végrehajtó Bizottság

Nem először hallok ilyen szenvedélyes hangot a várpalotai kommunisztától, a városi párt-végrehajtó bizottság ülésének részvevőitől, amikor fiatalokról, az ifjúsági szervezet munkájáról van szó. Felelősségérzet cseng minden szavukból most is, mint mindig, ha a fiatalok ügyéről beszélnek. Orzhajú, a párt és gazdasági munkában sokéves tapasztalattal rendelkező elvtársak ülnek az asztal mellett, s arról vitáznak mit kellene tenni, hogy a többet segíthessenek az ifjúsági szervezetnek.

Évekkel ezelőtt megjelent rendelték vetek elő, most azt tárgyaljuk két jelentés alapján, hogyan hajtották ezt végre a Péti Nitrogénműveknél. Az egyik jelentést brigád készítette — a másikat a gyár igazgatója — aki legilletékesebb ebben az ügyben, hisz a szobanforgó 1087-es MT. rendelt arról intézkedik, hogy a vállalatok vezetőinek alapot kell teremteni a KISZ munkájához.

A rendelelet maradvéktaul betartják — állapítják meg — de ennnyel nem elégszenek meg.

Az igazgató nemcsak a rendeleletben megszabott feendőkteljesítésről számol be, a brigád is sokkal mélyrehatóbb, elemzőbb vizsgálatot folytatott, mint ameddig a rendelelet hatálya terjed.

Ez nem baj, így a helyes gondolatok többsége is, mert nem lehet ezt a rendelelet pontonon betartani, nem lehet túl nem lépni. Kommunista igazgató nem törődhet csak annyival, amennyit ez a rendelelet előír. Miért?

Hogy is fogalmazta meg az egyik igazgató elvtárs? Valahogy így mondta: a Minisztertanács törvényt alkotott arra, hogy a vállalatvezetők megteremtse az alapot a KISZ munkájához — s ha ezt betartják, a törvénynek eleget tesznek. Más, hogy

a mi igazgatóink nem elégszenek meg, nem is elégedhetünk meg annyival, hanem segítik a KISZ-t, hogy ezt a lehetőséget ki is tudja használni!

Ez az oka annak, hogy mind a két jelentés túlment a rendelelet határan. Nemcsak azt nézték meg, s nemcsak azt állapították meg, hogy a Péti Nitrogénműveknél az anyagi alap biztosított a KISZ működéséhez, hogy a fiataloknak külön klubot létesítettek, hogy a vállalat külföldi és hazai krándulásokhoz adott segítséget, hanem arról is szó van a jelentésben, hogy a fiatalok részt vesznek az üzem termelési mozgalmaiban. Az üzemvezetés megbízta a fiatalokat egy-egy komolyabb, nehezebb műszaki feladattal megoldásával is. Például

a vizsgátlás olcsóbb és jobb helytállás jellemző. Az üzemvezetője mozgalomban 7 fő vett részt. A fiatalok többsége a helytállás jellemző. Az üzemvezető háromnegyedrész 30 éven aluli, 80-85 százalékuk kitűnően megállja a helyét. Az igazgató elvtárs mégis elégedetlen a fiatalok. Igaz, nemcsak eredménye

sági számolójára.

A Szakma Ifjú Mestere mozgalomban 81 fő, a Szakma Ifjú Szakembere mozgalomban 7 fő vett részt. A fiatalok többsége a helytállás jellemző. Az üzemvezető háromnegyedrész 30 éven aluli, 80-85 százalékuk kitűnően megállja a helyét. Az igazgató elvtárs mégis elégedetlen a fiatalok. Igaz, nemcsak eredménye

ket értek el, munkájuk közben hibáztak is, akad javítanivaló is nem egy területen. De mégis, miért elégedetlen az igazgató elvtárs, hisz elismeri az eredményeket?

Rosszindulattól elégedetlen? Nem.

Szereti a fiatalokat, szívén viseli az ifjúság ügyét, hisz maga is dolgozott évekig az ifjúsági mozgalomban, ilyen tapasztalatokkal is rendelkezik, s éppen ezért türelmetlen, éppen ezért akarja, hogy nagyobb léptékekkel haladjanak előre a fiatalok.

Nem is egy felszólaló mondja ezzel kapcsolatban, hogy ifjúsági elvtárs, a Nitrogénművek igazgatója ezeket a tapasztalatait is adja át a fiataloknak. Mondja el a KISZ vezetőnek, hogyan dolgozott ő az ifjúsági szervezeteiben. Egész biztos jó segítség lesz ez az üzem KISZ szervezeteinek!

De a tanács nemcsak a péti igazgatónak, hanem a többi kommunista vezetőnek is szól:

Ne várjuk, hogy a saját karunkon tanuljanak a fiatalok

Minden túlzás nélkül mondhatjuk azt, hogy a magyar porcelán-gyártás szülőhazája Herend, ez a város, szeles, bakonyi falucska. Az évtizedek folyamán Herend szó nemcsak hazánknak, hanem a földkerekség távoli vidékein is fogalomná vált. Sok cikk, riport, fénykép jelent meg külföldön újságokban, folyóiratokban, a szebbnél-szebb porcelánkészítményekről, és serény, dolgos emberektről, kiknek kezermunkája nyomán kél életre a holt anyag. Nem esett még szó arról a fáradságos és kitartó munkáról, mely ezeket az emberkeket a szakma művészeivé varázsolja, az ipari tanuló képzéséről.

Két nagy és egymástól merőben ellentéző korszak jellemzi Herenden a szakmunkásképzést. Az egyik, mely a felszabadításig tartott, sőt, évtizedekkel ezelőtt, a két korszak közötti, a másik az új, fontdatos szakmunkásnépzésnek felnevelésének korszaka.

Nézünk meg közéletről és vonjunk párhuzant a két korszak között.

Ismeretes, hogy a gyárat 1839-ben alapította Fischer Móni, aki német és cseh porcelánfestőket alkalmazott.

A XIX. század végén, az 1890-es években Oriél főfestőmester már rajzolni tanítja az inasgyerekeket, 1923-ban már tanoncoképzés folyik. Az oktatás szakmai és elméleti téren történik. A fő hangsúlyt a szakmai oktatásra fordítják. A tőkés érdekei úgy kívánták, hogy minél többet dolgoztasson a tanonccal. A tanulóidő 4 év volt, de a négy évnek egy jelentős részét nem kimondottan szakmai jellegű dolgokkal töltötte el a tanonc. Üdvartakartás, zavargás, fűtés, mind-mind a fiatal tanonccokra hárult. Ezek mellett köteleseggük volt még a segédke munkaszünetjeinek rendbentartása is. Semki nem törődött a szakmai fejlődésükkel.

A bánásmódról, melyben részesültek a tanonccok, semmi jót és elismerőt nem lehet mondani. A testi fenytés csaknem mindennapos. Hadd álljon itt dokumentumként egy periról, mely a gyár léveltarában található, egy

— mondják — hanem adjunk ötleteket, hogyan dolgozzanak. A KISZ bizottságnak is változtatni kell a munkamódszerén — állapítják meg. Következésképpen kell dolgozniuk, mint eddig. Nem elég csak megállapítani a hibákat, hanem azt is meg kell határozni, hogyan kell azokon változtatni.

Nemcsak a fiatalok, nemcsak a KISZ bizottság munkáját bírálják. Azt is megállapítják, hogy az ifjúsági szervezet munkájában tapasztalt hiányosságokért a pártvezetést is felelős! S ez a felelősségérzet minden felszólalásból kicsendült.

Szemléltükre talán Nagy Gyévi elvtárs szavai a legjellemzőbbek: Az ifjúság eredményeit a hiányosságokkal együtt kell mérniük, de úgy, hogy a mi fiataljaink érték el eredményeket, a mi fiataljaink követték el hibákat munkájukban, s azok nem olvastak ki a munkájukból. Megszüntetésükhöz, a jó munkához több segítséget kell adni a pártbizottságnak.

A Szakma Ifjú Mestere

Ot vizsgáló — öt aranyfokozat a Veszprémi Vas, Fém- és Gépjárató Vállalatnál

— Mi a vágósobosság bronznál és szénacélnál? — hangzik a kérdés, s Dóczy István esztendőszóval, a "műnbergtől" tojásról.

A második kérdéscsoport — a politikai kérdések — nehezebb, s mint a vizsgázók bevallották: ettől jobban féltek, mint a szakmai-tól. Igaz, ezekre sem volt könnyű felelni, nem volt elég csak a politikai tájékozottság a vizsgázónak egyéni állásfoglalásra volt szüksége a nehezebb kérdések jó megválaszolásához.

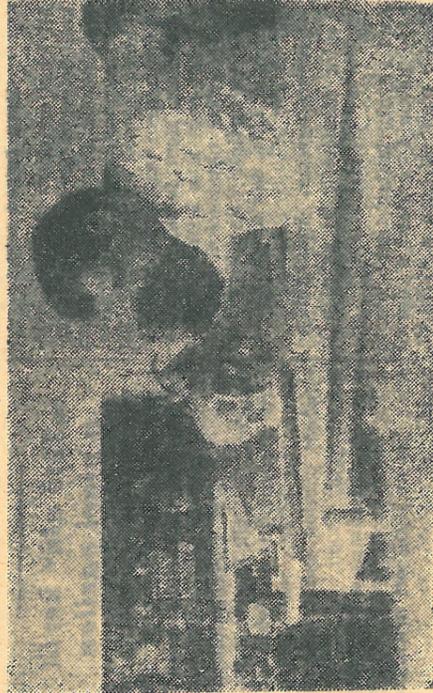
A teremben már vágni lehetett a füstöt, mikor a négy óra eltartó vizsga utolsó felelete is elhangzott. Az óra kismutatója már a hatoson állt.

— Ezt mégsem hittem volna, elvtársak — szólal meg Takács Ferenc párttitkár elvtárs. — Nemcsak a szakmai részt tudták jól, de olyan politikai tájékozottságról is bizonyosítottak, hogy sok idővel embernek is becsületére vált volna.

A negyedórás számvetés igazolja a vizsgabizottsági tagok "előzetes" véleményét: mind az öt vizsgázó huszonöt ponton felelt teljesítményt ért el. Mind az öt en elérték az aranyfokozatot!

Szöke Mária

Iparitanuló-képzés Herenden régen és ma



Rajztermi gyakorlat

Fotó: Bors Gábor

Az idezet egy tanulónak a vallomása "Főhőse" a gyár akkori műszaki igazgatója, felülmúlhatatlan szakmussal és kegyetlenséggel bánt a gyerekekkel. Lássuk, mit mond a tanú. "Az inasgyereket ütöfté, verte, ... az egyik inasgyerekek bottal úgy ráütöfté a kezére, hogy a bőr felhasadt, huzamos időn keresztül a gyászt nem tudott esetleg tartani kezében. Egy másiknak a fület úgy megcsavarja, hogy kisértetként belötte a ver. Ismét egy másikat lánglángal úgy fejbavágot, hogy a szerencsétlen teremtményt előlötötte a vér."

Kulturális igényeik nem lehetnek a tanonccoknak Mozi, színház látogatás lehetetlen volt. Nem kellett felülnest, ha egy tanonc cipő nélkül, foltos, rongyos ruhában ment dolgozni.

E korszak 1945-ben befejeződött. Herenden is kezdteit vette egy folyamat, melynek során új, ártudatos, szakmailag, elméletileg képzett szakmunkás Garda felüldött ki.

Nézünk meg a mai ipari tanulóképzést. Új, korszerű, világos iskolában folyik az elméleti oktatás. Az oktatás színvonala lassan elért a középiskolák oktatásának szintjét, hisz a négy alapművelet politikai állásfoglalásukat tudatol-

san, jó irányba alakítari. Erre az iskola és az üzemi KISZ szervezete, melynek keretében munkálkodnak, közösen törekednek. Az "Ifjúsági Akadémia" keretén belül bővítik politikai ismeretüket. Osztályonként órákon megismerkednek napjaink égető problémáival, a kül- és belpolitikai kérdéseivel.

Kulturális lehetőségeik korlátlanok. Hajdan, évtizedekkel ezelőtt epaik nem jutottak túl falujuk határain. Ok Budapestten épp oly jól ismerik az Iparművészeti Múzeumot, mint a Nemzeti Galériát. Tudják, hol van az Operaház, kegyelettél álltak Gárdonyi Géza sírjánál, gyönyörködtek Diósy József kohóinak tűzijátékában, sétáltak Szegeden a Tisza-parton, és látták Sopronnál a Fertőt. Lenéztek a poszonyi váról a Dunára, és vásároztak már bőrdőnt a brói nagyaruházban.

Jóképeségű táncospartijuk van, melyben közösen szerepelnek az üzemi ifjúmunkásokkal. Egyes-egyektől, könyved mozgásukról elismerően nyilatkoztak Keszthelyen, Pécsen, Budapestten. Enéket karuk és színjátszó csoportjuk szintén jelentős sikereket ért el a Fejlesztési Kulturális Szervezetben.

73 tanulóból mintegy 30 KISZ tag van. "Főbbségük" becsülettel helyt áll mind az elméleti, mind a szakmai tárgyak tanulásában. Védnökséget vállaltak új iskolájuk rendbentartása felett. Rövidesen beindítják a "szakma kiülő tanulóje" mozgalmat. Az üzemi KISZ szervezettel minden társadalmi munka-megmozdulásból tevékeny részt vállal. Szakmunkás vizsgájuk után az üzem feltehető teszi számukra a továbbtanulást, technikumban, középiskolákban. Nem egy, de számos példa van rá, hogy a legjobbak iparművészeti főiskolán folytattak tanulmányukat.

Aki előlvasta e cikket, érzékelheti a különbséget a tegnap és a ma ipari tanulójának élete között. Végő következtetés-ként vonhatjuk le, hogy öröm ma Herenden, a porcelánok világában diáknak lenni.

Mozgósosi Sándor